

Pojk- och krigsminnen

ÖCKER

OK. I skuggan av ett krig
FÖRFATTARE: Christoffer H.
 Ericsson
FÖRLAG: Litterale, 120 sidor.

Skriv- och konsthistorikern Christoffer H. Ericsson är en flitig skriftställare. I ungdomsåren skrev han en rad livfulla och äventyrspräglade sjöromaner. Under sin yrkesverksamhetsliv kom hans litterära produktion att omfattas mest av handlingar och essäer med marinhistoriskt och arkeologiskt-konsthistoriskt innehåll.

Under pensionsåren har han i viss mening övergått från att skriva fackprosa till att åter producera skönlitteratur ofta med essäistisk struktur. För något år sedan gav han ut en historisk roman med titeln Slaktröden under ofärdsåren med handlingen förlagd till den dramatiska perioden 1918-1919.

KRIGS- OCH ÖRÖSTIDER är det fråga om också i den senaste arbetet - I skuggan av ett krig - som kom ut av trycket i höst. Nu är det dock fråga om en reellt memoarbok, där specifikt upplevelser under pojk- och ungdomsåren blir ett tyngdpunktsområde i berättelsen.

Det finns kanske anledning att beundra den omständigheten, att vår generation ("vi" som var med "generationen") inte synes kunna frigöra oss från minnen och upplevelser från krigsåren, nåkommer som djupt präglade vår livssituation. Vi bar dem med oss ända till slutet.

Christoffer Ericsson berättar

Boken illustreras med författarens egna teckningar - den här med motiv från kriget.

var sålunda med anmärkningsvärd detaljnoggrannhet både om sina upplevelser som skyddskårssoldat i Helsingfors Brände under vinterkriget och om sitt deltagande i det så kallade fortsättningskriget. I ett avsnitt om psykiskt pressande stabsjänst i ett sönderbombat och belägt Viborg ger Ericsson en kusligt trafiska beskrivning av den hetsiska AKS-ängeln med dess självskrädda motryckhet och virriga drömmar om ett Stor-Finland, som var tyngdpunkt för en del av officerskåren ända under perioden 1942-43. Författaren glömmar inte heller att understryka, att stämningarna i dessa kretsar konsekvent nog var klart antisvenska och antinordiska. Jag har själv plett en AKS-karta över Skandinavien, där Nordnorge var klart markerad som en del av den stormakt, som Finland skulle utvecklas till.

Det var först efter Stalingrad och El Alamein som något av en försiktig tillryckträngning kunde förutspås. Kanske man kunde tala om ett slags eftertankens sjukliga blickhet.

En marginalanteckning på tal om vinterkriget säger Ericsson, att "Ett gängreppen mot sydkusten var få och lyckligt vis lamma..." Det är ett omdöme som måste ha tillkommit i rena distraktionen. Ett obehagligt faktum är ju att specifikt sydkustens städer (trotter) utsattes för en rad förgångande flygbombarderingar i Östernarens egen hemstad Helsingfors omkring bortåt 100 personer i överraskningsanfallet redan under krigets första dag.

MEN MINNESBOKEN handlar inte bara om krigsupplevelsen. Inspångade i alla de nationalistiska finns två soliga rescherförelser från Italien - i den första berättaren en yngling i de första tonåren och tiden af den mussolinistiska höglöden med gans och glitter i den militära fasaden. Paraden med tioåriga Balilla-soldater (med specialtillverade gevär) var naturligtvis en näst intill blind syn. Satsningen på ungdomar som var politiskt välutbildade och som marscherade i rätt

takt var över huvud taget synlig överallt i det italienska samhället. För ynglingen från Finland var naturligtvis själva faktum en obegriplighet.

Den andra (redovisade) Italienresan företogs under de första efterkrigsåren och bjöd naturligtvis på mycket av vad som kunde kallas återseendets glädje.

Författaren har inte kunnat hålla inne med sina arkeologiska och konsthistoriska specialkunskaper utan han låter också ynglingen Ericsson under 30-tals resor återgå i sammanhang och göra reflexioner och iakttagelser, som författaren givetvis tagit till sig i ett långt senare skede av livet. Situationen är svårhanterlig.

Christoffer H. Ericsson
 en teckning. Hur skall denna naturliga tyfikenhet relateras till senare förvärvad kunskap. Aningar som överskrider i veranda?

CHRISTOFFER H. ERICSSON blöder på tankeväckande material. Han skriver omfångsrikt i den meningen, att han ofta tar in synpunkter som förstärker och fördjupar själva menterlagd.

I skuggan av ett krig - kanske speciellt mot slutet - låter Ericsson berättelsen bli onödigt passiv genom opersonlig. Han arbetar med s-former av verbet eller pronomenet "man" i stället för det memoar naturliga "jaget". Det kan vara fråga om ett utslag av otyllighet att framföra sig själv, men författaren är i alla fall hela tiden själv i berättelsens centrum. Alltså ett försök till avståndstagande som inte har någon praktisk betydelse.

HENRIK CEDERLÖF